

КП № 99 ДИАГНОСТИКА И ЛЕЧЕНИЕ НА ИНФЕКЦИОЗНИ И ПАРАЗИТНИ ЗАБОЛЯВАНИЯ, ПРЕДАВАНИ ЧРЕЗ УХАПВАНЕ ОТ ЧЛЕНЕСТОНОГИ

1. Минимален болничен престой - 5 дни

А. При лица над 18 години

2.1. КОДОВЕ НА БОЛЕСТИ ПО МКБ-10

Туларемия

Включва: треска на еленовата муха
инфекция, предизвикана от *Francisella tularensis*
заешка треска

A21.0 Улцеро-жлезна туларемия

A21.1 Очно-жлезна туларемия
Очна туларемия

A21.2 Белодробна туларемия

A21.3 Гастроинтестинална туларемия
Абдоминална туларемия

A21.7 Генерализирана туларемия

A21.8 Други форми на туларемия

Лептоспироза

A27.0 Лептоспироза иктеро-хеморагична

Лептоспироза, предизвикана от *Leptospira interrogans*, сеповар icterohaemorrhagiae

A27.8 Други форми на лептоспироза

Други инфекции, предизвикани от спирохети

A69.2 Лаймска болест

Хроничен мигриращ еритем, предизвикан от *Borrelia burgdorferi*

Петнист тиф

Не включва: рикетсиоза, предизвикана от *Ehrlichia sennetsu* (A79.8)

A75.0 Епидемичен въшков петнист тиф, предизвикан от *Rickettsia prowazekii*

Класически тиф (треска)
Епидемичен (въшков) тиф

A75.1 Рецидивиращ тиф [болест на Brill]
Болест на Brill-Zinsser

A75.2 Тиф, предизвикан от *Rickettsia typhi*
Плъхов (епидемичен бълхов) тиф

A75.9 Петнист тиф, неуточнен
Тиф (треска) БДУ

Петниста треска [кърлежови рикетсиози]

A77.0 Петниста треска, предизвикана от *Rickettsia rickettsii*

Петниста треска на Скалистите планини
Треска Sao Paulo

A77.1 Петниста треска, предизвикана от *Rickettsia conorii*

Африкански кърлежов тиф
Пароксизмална треска
Индийски кърлежов тиф
Кенийски кърлежов тиф

- Марсилска треска
Средиземноморска кърлежова треска
A77.2 Петниста треска, предизвикана от *Rickettsia siberica*
Северноазиатска кърлежова треска
Сибирски кърлежов тиф
A77.3 Петниста треска, предизвикана от *Rickettsia australis*
Куинслендски кърлежов тиф
A77.8 Други петнисти трески
A77.9 Петниста треска, неуточнена
Кърлежов тиф БДУ

- A78 Ку-треска**
Инфекция, предизвикана от *Coxiella burnetti*
Треска на "деветата мила"
Квадрилатерална треска

Други рикетсиози

- A79.0 Окопна треска**
Петдневна пароксизмална треска
Волинска треска
A79.1 Вариолоподобна рикетсиоза, предизвикана от *Rickettsia akari*
Kew Garden треска
Везикулозна рикетсиоза
A79.8 Други уточнени рикетсиози
Рикетсиоза, предизвикана от *Ehrlichia sennetsu*
A79.9 Рикетсиоза, неуточнена
Инфекция, предизвикана от рикетсии БДУ
- A94 Вирусна треска, предавана от членестоноги, неуточнена**
Арбовирусна треска БДУ
Арбовирусна инфекция БДУ

Малария, предизвикана от *Plasmodium falciparum*

- Включва:** смесени инфекции, предизвикани едновременно от *Plasmodium falciparum* и други видове маларийни плазмодии
- B50.0 Малария, предизвикана от *Plasmodium falciparum* с церебрални усложнения**
Церебрална малария БДУ
- B50.8 Други форми на тежко протичаща или усложнена малария, предизвикана от *Plasmodium falciparum***
Тежко протичаща или усложнена малария, предизвикана от *Plasmodium falciparum*, БДУ
- B50.9 Малария, предизвикана от *Plasmodium falciparum*, неуточнена**

Малария, предизвикана от *Plasmodium vivax*

- Включва:** смесени инфекции, предизвикани едновременно от *Plasmodium vivax* и всеки друг вид плазмодий, с изключение на *Plasmodium falciparum*
- Не включва:** инфекции, смесени с *Plasmodium falciparum* (B50.—)
- B51.0 Малария, предизвикана от *Plasmodium vivax* с руптура на слезката**
B51.8 Малария, предизвикана от *Plasmodium vivax* с други усложнения
B51.9 Малария, предизвикана от *Plasmodium vivax* без усложнения
Малария, предизвикана от *Plasmodium vivax*, БДУ

Малария, предизвикана от *Plasmodium malariae*

- Включва:** смесени инфекции, предизвикани едновременно от *Plasmodium malariae* и всеки друг вид плазмодий, освен *Plasmodium falciparum* и *Plasmodium vivax*
- Не включва:** случаи на смесена инвазия с *Plasmodium*:

- *falciparum* (B50.—)
- *vivax* (B51.—)

- B52.0** Малария, предизвикана от *Plasmodium malariae* с нефропатия
B52.8 Малария, предизвикана от *Plasmodium malariae* с други усложнения
B52.9 Малария, предизвикана от *Plasmodium malariae* без усложнения
 Малария, предизвикана от *Plasmodium malariae*, БДУ

Други видове паразитологично потвърдена малария

- B53.0** Малария, предизвикана от *Plasmodium ovale*
Не включва: смесени случаи с *Plasmodium*:
 - *falciparum* (B50.—)
 - *malariae* (B52.—)
 - *vivax* (B51.—)

B54 Малария, неуточнена

Клинично диагностицирана малария без паразитологично потвърждаване

Лайшманиоза

- B55.0** Висцерална лайшманиоза
 Кала-азар
 Пост-кала-азарна кожна лайшманиоза
B55.1 Кожна лайшманиоза
B55.2 Кожно-лигавична лайшманиоза

2.2. ОСНОВНИ ДИАГНОСТИЧНИ И 2.3. ТЕРАПЕВТИЧНИ ПРОЦЕДУРИ

2.2. ОСНОВНИ ДИАГНОСТИЧНИ ПРОЦЕДУРИ

1974 Друга рентгенография на гръден кош

- 58500-00** Рентгенография на гръден кош
Включва: бронх
 диафрагма
 сърце
 бял дроб
 медиастиnum
Не включва: такава на:
 - ребра (58521-01, 58524-00 [1972])
 - гръдна кост (58521-00 [1972])
 - гръден вход (58509-00 [1974])
 - трахея (58509-00 [1974])

1988 Друга рентгенография

- 90909-00** Рентгенография на друго място

1942 Ултразвук на сърце

- Ехокардиография
Включва: такъв изпълнен:
 - използвайки:
 - мапиране с цветен поток
 - Доплер техники (продължителна вълна) (пулсираща вълна)
 - механично секторно сканиране
 - трансдюсер с фазово излъчване
 - с видео запис

55113-00	М-режим и двуизмерен ултразвук на сърце в реално време
1943 Ултразвук на корем или таз	
55036-00	Ултразвук на корем <i>Не включва:</i> коремна стена (55812-00 [1950]) при състояния, свързани с бременност (55700 [1943], 55729-01 [1945])
1853 Амбулаторна непрекъсната електрокардиография [ЕКГ]	
11709-00	Амбулаторен непрекъснат холтер електрокардиографски запис <i>Включва:</i> с използване на система, способна на сравняване и пълно откриване на запис
1855 Друга електрокардиография [ЕКГ]	
11700-00	Друга електрокардиография [ЕКГ] <i>Не включва:</i> тези включващи по-малко от 12 отвеждания – пропусни кода
1926 Микробиологични изследвания	
92182-08	Микробиологично изследване на проба от нервната система и/или ликвор с микроскопски препарат и детекция на антиген
92182-01	Микроскопско изследване на проба от нервната система и/или ликвор за култура
92182-02	Микроскопско изследване на проба от нервната система и/или ликвор за култура и чувствителност <i>Включва:</i> изолиране на причинител, доказване на вирус, антитела срещу и /или антиген на причинител
91937-07	Микробиологично/микроскопско изследване на кръв с микроскопски препарат
91937-00	Микробиологично/микроскопско изследване на кръв за бактериална намазка
91937-02	Микробиологично/микроскопско изследване на кръв за култура и чувствителност
1925 Паразитологични изследвания	
91937-03	Микроскопско изследване на кръв за паразитология <i>Включва:</i> изолиране на причинител, доказване на вирус, антитела срещу и /или антиген на причинител
91907-03	Микроскопско изследване на проба от далак и/или костен мозък за паразитология
91919-09	Микроскопско изследване на проба от долния храносмилателен тракт и/или изпражнения за паразитология
1929 Вирусологични изследвания	
91903-02	Серологично изследване за Borellia (Лаймска болест)
91903-03	Серологично изследване за Rickettsia conorii (Марсилска треска)
91903-04	Серологично изследване за Лептоспироза
91903-05	Серологично изследване за Coxiella burnetii (Q треска)
1923 Хематологични изследвания	
91910-04	Кръвна картина – поне осем или повече от посочените показатели: хемоглобин, еритроцити, левкоцити, хематокрит, тромбоцити, MCV, MCH, MCHC
1924 Биохимична изследвания	
91910-33	Клинично-химични изследвания за Натрий и Калий
91910-34	Клинично-химични изследвания за Калций
1826 Невромукулна електродиагностика	
ЕМГ [електромиография]:	

11012-00	• на ≥ 1 мускул(и) • използвайки кръгови иглени електроди Изследване на невромускулна проводимост Електромиография (ЕМГ) <i>Не включва:</i> мускули на тазово дъно и анален сфинктер (11833-01 [1859])
1934 Други лабораторни изследвания	
92191-00	Полимеразна верижна реакция за доказване на COVID-19
92191-01	Тест за откриване на антиген на SARS – CoV-2
2.3. ОСНОВНИ ТЕРАПЕВТИЧНИ ПРОЦЕДУРИ	
1893 Прилагане на кръв и кръвни продукти	
13706-02	Приложение на опаковани клетки Трансфузия на: • еритроцити • опаковани клетки • червени кръвни клетки
13706-03	Приложение на тромбоцити Трансфузия на: • тромбоцити
92061-00	Приложение на кръвосъсирващи фактори Трансфузия на: • антихемофилен фактор • коагулационни фактори НКД • криопреципитати • фактор VIII
92062-00	Приложение на друг серум Трансфузия на: • албумин • плазма (прясно замразена) (FFP)
92063-00	Приложение на кръвен експандер Разреждане на кръвта Трансфузия на: • кръвозаместители • Dextran • Rheomacrodex
92064-00	Приложение на друг кръвен продукт Трансфузия на: • кръвни заместители • гранулоцити
13706-05	Приложение на човешки имуноглобулин Инжектиране или трансфузия на: • гама глобулин • имуноглобулин • Intragam
1920 Приложение на фармакотерапия	
Прилагане на фармакологични агенти със системен ефект <i>Не включва:</i> прилагане на: • кръв и кръвни продукти (виж блок [1893]) • фармакологичен агент за: • анестезия (виж блокове [1333], [1909] и [1910]) • имунизация (виж блокове [1881] до [1884]) • локален ефект (виж Индекс: Инжектиране, по локализация и	

	инжектиране, по видове, по локализация) • поведение при ектопична бременност (виж блок [1256]) • поведение при болка (виж блокове [31] до [37] и [60] до [66] и [1552]) • перфузия (виж блок [1886]) • ваксинация (виж блокове [1881] до [1883]) хирургическо прилагане на химиотерапевтични агенти (виж блок [741]) <i>Забележка:</i> Последващият списък с приложения е създаден за употреба с кодовете от блок [1920] Прилагане на фармакотерапия
96199-07	Интравенозно приложение на фармакологичен агент, хранително вещество <i>Виж допълнителни знаци</i> Прилагане на фармакологичен агент чрез: • инфузионен порт • Port-A-Cath • резервоар (подкожен) • устройство за съдов достъп • венозен катетър <i>Кодирай също когато е направена:</i> • поставяне, изваждане или ревизия на устройство за съдов достъп (виж блок [766]) • зареждане на устройство за доставяне на медикаменти (96209 [1920]) <i>Не включва:</i> хирургична катетеризация с прилагане на химиотерапевтичен агент (виж блок [741])
96199-02	Интравенозно приложение на фармакологичен агент, противоифекциозен агент <i>Виж допълнителни знаци</i> Прилагане на фармакологичен агент чрез: • инфузионен порт • Port-A-Cath • резервоар (подкожен) • устройство за съдов достъп • венозен катетър <i>Кодирай също когато е направена:</i> • поставяне, изваждане или ревизия на устройство за съдов достъп (виж блок [766]) • зареждане на устройство за доставяне на медикаменти (96209 [1920]) <i>Не включва:</i> хирургична катетеризация с прилагане на химиотерапевтичен агент (виж блок [741])
96197-02	Мускулно приложение на фармакологичен агент, противоифекциозен агент <i>Виж допълнителни знаци</i>
96199-09	Интравенозно приложение на фармакологичен агент, друг и неспецифичен фармакологичен агент <i>Виж допълнителни знаци</i> Прилагане на фармакологичен агент чрез: • инфузионен порт • Port-A-Cath • резервоар (подкожен) • устройство за съдов достъп • венозен катетър <i>Кодирай също когато е направена:</i> • поставяне, изваждане или ревизия на устройство за съдов достъп (виж блок [766]) • зареждане на устройство за доставяне на медикаменти (96209 [1920]) <i>Не включва:</i> хирургична катетеризация с прилагане на химиотерапевтичен агент (виж блок [741])
96200-09	Подкожно приложение на фармакологичен агент, друг и неспецифичен фармакологичен агент
96197-09	Мускулно приложение на фармакологичен агент, друг и неспецифичен фармакологичен агент

Изискване: Клиничната пътека се счита за завършена, ако са приложени и отчетени две основни диагностични, което задължително включва:

КП да се счита за завършена ако са приложени 2 основни диагностични процедури и една терапевтична процедура.

Първата диагностична процедура задължително е **ПКК** с код 91910-04.

Втората диагностична процедура е с един от кодовете в **блок 1929** (91903-02 или 91903-03 или 91903-04 или 91903-05)

или с един от кодовете от блок **1926** (92182-08 или 92182-01 или 92182-02 или 91937-07 или 91937-00 или 91937-02)

или с един от кодовете на блок **1925** (91937-03 или 91907-03 или 91919-09).

С код 91903-02 Серологично изследване за *Borellia* се отчита Лаймска болест

С код 91903-03 Серологично изследване за *Rickettsia conorii* се отчита Петниста треска.

С код 91903-05 Серологично изследване за *Coxiella burnetii* се отчита Q треска

С код 91903-04 Серологично изследване за Лептоспироза

С код 96197-02 се отчита прилагането на антипаразитни медикаменти.

Отчитането на случаите се извършва след вземане на биологичен материал за етиологично изследване.

Резултатите от микробиологичните/вирусологични/серологични изследвания, получени след дехоспитализацията задължително се прикрепват към ИЗ и стават неразделна негова част, като подлежат на контрол.

Основна процедура 92191-00 или 92191-01 се осъществява при необходимост и се прилага при диагностициране на COVID-19. Тази процедура се извършва при показания и се отчита като допълнителна диагностична процедура към другите диагностични процедури, посочени във всеки диагностично-лечебен алгоритъм на съответната клинична пътека.

4. УСЛОВИЯ ЗА СКЛЮЧВАНЕ НА ДОГОВОР И ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА КЛИНИЧНАТА ПЪТЕКА

Клиничната пътека се изпълнява в обхвата на медицинската специалност "Инфекциозни болести", осъществявана най-малко на второ ниво на компетентност, съгласно медицински стандарт "Инфекциозни болести. Изискванията за наличие на задължителни звена, апаратура и специалисти са в съответствие с посочения медицински стандарт.

4а). ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ЗВЕНА, МЕДИЦИНСКА АПАРАТУРА И ОБОРУДВАНЕ, НАЛИЧНИ И ФУНКЦИОНИРАЩИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ЛЕЧЕБНОТО ЗАВЕДЕНИЕ, ИЗПЪЛНИТЕЛ НА БОЛНИЧНА ПОМОЩ

Лечебното заведение за болнична помощ може да осигури чрез договор, вменените като задължителни звена, медицинска апаратура и оборудване, и с друго лечебно заведение за извънболнична или болнична помощ, разположено на територията му и имащо договор с НЗОК.

Задължително звено/медицинска апаратура

1. Клиника/отделение по инфекциозни болести
2. Клинична лаборатория
3. Образна диагностика - рентгенов апарат за графия

4а). ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ЗВЕНА, МЕДИЦИНСКА АПАРАТУРА И ОБОРУДВАНЕ, НЕОБХОДИМИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА АЛГОРИТЪМА НА ПЪТЕКАТА, НЕНАЛИЧНИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ЛЕЧЕБНОТО ЗАВЕДЕНИЕ, ИЗПЪЛНИТЕЛ НА БОЛНИЧНА ПОМОЩ

Лечебното заведение за болнична помощ може да осигури дейността на съответното задължително звено чрез договор с друго лечебно заведение на територията на населеното място, което отговаря на изискванията за апаратура, оборудване и специалисти за тази КП и има договор с НЗОК.

Задължително звено/медицинска апаратура
1. Паразитологична лаборатория
2. ОАИЛ/КАИЛ
3. КАТ или МРТ – на територията на населеното място с осигурен достъп за болницата 24 часа в денонощието
4. Клинична патология – на територията на населеното място
5. Микробиологична лаборатория - на територията на областта

4.б). НЕОБХОДИМИ СПЕЦИАЛИСТИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА КЛИНИЧНАТА ПЪТЕКА И ИЗИСКВАНИЯ ЗА ДОПЪЛНИТЕЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ.

Необходими специалисти за лечение на пациенти на възраст над 18 години:

- един лекар със специалност по инфекциозни болести
- или
- един лекар със специалност по паразитология (за Малария и Лайшманиоза)
- лекар със специалност по клинична лаборатория;
- лекар със специалност по образна диагностика.

В случаите на Малария и Лайшманиоза е задължителна консултация с лекар със специалност по медицинска паразитология когато в инфекциозната сгруктура липсва такъв.

5. ИНДИКАЦИИ ЗА ХОСПИТАЛИЗАЦИЯ И ЛЕЧЕНИЕ

5а). ИНДИКАЦИИ ЗА ХОСПИТАЛИЗАЦИЯ

Диагностика и лечение на пациенти с данни за туларемия при:

1. лимфонулит - лимфни възли с големина до ябълка, мекоеластични, неболезнени, подвижни, некротични; характерно е продължително протичане, често в съчетание с кожни изменения (кожно бубонна форма) или едностранен тонзилит с наледи (ангинозно-бубонна форма);
2. прояви на пневмония, картина на "остър хирургичен корем", сепсис или тиф;

Диагностика и лечение на пациенти с данни за Ку треска при:

1. епидемиологична анамнеза - контакт с животни, особено при грижи по време на раждане или пиене на непроварено мляко; неясно фебрилно състояние, кашлица, болки в гръдната област;
2. пневмония;
3. болки и тежест в черния дроб, иктер, безапетитие, гадене, повръщане, астеничен синдром, повишени трансаминази, епидемиологични данни;
4. неясен фебрилитет, болка в сърдечната област, обща слабост, нарушения в сърдечния ритъм, епидемиологични данни.

Диагностика и лечение на пациенти с данни за лептоспироза при:

1. епидемиологична анамнеза - контакт с домашни животни и гризачи, газене във водоеми, консумация на храна, контаминирана с екскременти на гризачи;
2. краниофарингеален синдром;
3. фебрилитет;
4. обривен синдром;
5. иктерен синдром;
6. начална остра бъбречна недостатъчност;
7. мускулни болки;

Диагностика и лечение на пациенти с данни за Марсилска треска при:

1. "Черно петно" по кожата при анамнеза за контакт с кучета или кърлежова експозиция;
2. краниофарингеален синдром и висок фебрилитет с продължителност от 1 - 2 седмици;
3. прояви от страна на ЦНС;
4. хеморагичен синдром;
5. пъпчест обрив, вкл. по длани и стъпала; полиморфен обрив;

Диагностика и лечение на пациенти с данни за петнист тиф при:

1. хепатоспленомегалия;
2. фебрилитет;
3. количествени промени в съзнанието;
4. обрив;
5. наличие на хеморагичен синдром;

Диагностика и лечение на пациенти с данни за за малария и висцерална лайшманиоза при:

1. фебрилитет с неизяснен произход;
2. хепатоспленомегалия;
3. анемичен синдром;
4. панцитопения (за висцерална лайшманиоза);
5. положителен резултат от морфо-паразитологично изследване;
6. положителен резултат от серологично изследване (за висцерална лайшманиоза).

Диагностика и лечение на пациенти с данни за Лаймска болест при:

1. наличие на еритема мигранс - предимно във физиологичните гънки, гръб, корем, с незначителни локални и общи прояви след премахване на кърлеж или при кърлежова експозиция (сезонност - пролетно-лятна);
2. радикулополиневрит, засягане на краниалните нерви (лицев нерв, очедвигателни нерви);
3. Лайм-кардит;
4. Лайм-артрит;
5. невроборелиоза.

56). ДИАГНОСТИЧНО - ЛЕЧЕБЕН АЛГОРИТЪМ.

Незабавен прием и изготвяне на диагностично-лечебен план.

Вземане на биологичен материал за медико-диагностични изследвания – клинична лаборатория се извършва до 24 час, вземане на биологичен материал за медико-диагностични изследвания за малария се извършва до 24 час, а при останалите заболявания до края на болничния престой. Абдоминална ехография се извършва до края на болничния престой. Костно-мозъчна пункция се извършва до края на болничния

престой по преценка при всеки конкретен пациент. Биохимични изследвания се извършват по преценка.

Етиологичното лечение на ТУЛАРЕМИЯ включва:

Антибиотици - средство на избор са аминогликозидите.

Когато лечението започне до 7-ия ден от началото на заболяването, температурата се понижава или спада след 2-3 дни, докато кожните лезии и лимфонулитът се повлияват след 1-2 седмици.

Други антимикробни препарати

Тетрациклините и химиотерапевтици в курс от 14-21 дни. При употребата на тези препарати по-често се отбелязва терапевтичен неуспех и релапси. Релапсите са в резултат на запазване на микроорганизми вътреклетъчно и по-често се свързват с бактериостатични препарати като тетрациклини и химиотерапевтици.

По-тези причини те все по-рядко се препоръчват напоследък.

Флуорираните хинолони са ефективна алтернатива в срок от 10 дни. Рискът от артропатия, описан при опитни животни, днес се приема за минимален. При възрастни се прилага в оптимална доза.

При тежки случаи може да се комбинират 2 препарата, напр. аминогликозиди и флуохинолони.

При пациенти със стартова парентерална терапия със химиотерапевтик, тетрациклин и хинолон, след клинично подобрение, може да се продължи с перорални форми.

Макролидите и бета-лактамите не се препоръчват. Независимо че *in vitro* *Fr. tularensis* е чувствителна на цефтриаксон, клиничните проучвания за показали терапевтичен неуспех.

Друго лечение

Инцизия при флукутация на лимфните възли, но задължително на фона на предхождащо антибиотично лечение.

КУ ТРЕСКА

Етиологичното лечение на острата Ку-треска включва:

- тетрациклини (14-21 дни);
- хинолони или туберкулостатици - 3 седмици.

При бременни по-рядко се прилагат макролиди и TSM, но по принцип липсва препоръчителен антибиотичен режим.

Лечение на хроничната Ку треска

Значително по-сложна е ситуацията при хроничната Ку треска, изискваща продължително лечение и проследяване поради склонността към късни рецидиви. Препоръчителният терапевтичен режим при Ку ендокардита днес включва антималярни препарати, алкализирани лизозомите, в комбинация с тетрациклини, минимално за 18 месеца.

При пациенти с клапни увреди за профилактика на хронифицирането лечението на острите форми трябва да е като при хроничните форми

ЛЕПТОСПИРОЗИ:

- пеницилин;
- тетрациклин.

Патогенетично и симптоматично лечение; при развитие на ОБН – хемодиализа.

МАРСИЛСКА ТРЕСКА

Етиологичното лечение включва:

- препоръчителна антибактериална група - тетрациклини;

- флуорирани хинолони;
- макролиди, показани и при бременни.

МАЛАРИЯ

Заболяването се внася в България от чужденци и българи, пристигащи от ендемични тропически страни. При съмнения диагностиката се провежда незабавно от съответните специалисти в лечебните и здравни заведения за извънболнична помощ. Хоспитализацията е задължителна при микроскопски доказана малария (Инструкция №08 за профилактичните, лечебните и организационни мерки срещу маларията и другите тропични паразитни болести).

ТРОПИЧЕСКА МАЛАРИЯ (малария фалципарум)

МАЛАРИЯ ТЕРЦИАНА И МАЛАРИЯ ОВАЛЕ

МАЛАРИЯ КВАРТАНА

Етиологичното лечение включва приложение на утвърдени схеми на лечение с антималярийни препарати.

ВИСЦЕРАЛНА ЛАЙШМАНИОЗА

Висцералната лайшманиоза се регистрира като местно и внасяно от ендемични страни заболяване. В последните години случаите на заболявания зачестиха. Ако не се проведе своевременна диагностика и етиологично лечение е възможен летален изход.

Етиологичното лечение включва приложение на следния препарат:

1. антимикотични полиенови антибиотици, (прилага се само по витални индикации, при липса на Meglomite antimoniate, поради високата токсичност на препарата).
2. Meglomite antimoniate i.m. 20-60 mg. антимоно база/кг.т.м. дневно за лечебен курс 20-28 дни.

Лечението на малария и лайшманиоза се извършва след задължителна консултация със специалист по медицинска паразитология.

ЛАЙМСКА БОЛЕСТ

На съвременния етап за лечение на *Еритема мигранс (ЕМ)* се използват 3 перорални/инфузионни антибиотика: тетрациклини, полусинтетични пеницилини и цефалоспоринови II генерация за 14-21 дни.

Въпреки добрата *in vitro* активност на макролидите, резултатите от прилагането им са противоречиви. На този етап не се препоръчват като антибиотици от първи ред.

Пациентите трябва да се предупреждават за възможността за развитие на Jarisch-Herxheimer реакция до 24-ия час от началото на лечението. Тя се наблюдава в 15-20% поради бързото разрушаване на спирохетите и подкрепя правилността на диагнозата.

Много важно е, че след правилно проведеното лечение и настъпилото оздравяване, положителните серологични резултати могат да се задържат с месеци, дори с години! Това обаче не означава персистираща инфекция и не налага допълнително антибиотично лечение, освен в случаите на явен рецидив на заболяването.

Етиологичното лечение на ранната дисеминирана Лаймска борелиоза (втори стадий) и късна Лаймска борелиоза (трети стадий) се провежда за период 3-4 седмици. Понякога се налагат повторни курсове. Подходящи са следните антибиотици:

Цефалоспоринови III генерация.

Цефалоспоринови II генерация.

Пеницилини.

КРИТЕРИИ ЗА ТЕЖЕСТ НА СЪСТОЯНИЕТО

Малария, предизвикана от Plasmodium falciparum – за тежки клинични форми на заболяването се приемат кодове по МКБ10 – B50.0, B50.8, малария при бременни жени и при наличие на всички форми на паразита при морфо-паразитологично изследване.

Малария, предизвикана от Plasmodium vivax - за тежки клинични форми на заболяването се приемат кодове по МКБ10 – B51.0 и B51.8

Малария, предизвикана от Plasmodium malariae - за тежки клинични форми на заболяването се приемат кодове по МКБ10 – B52.0 и B52.8

Малария, предизвикана от Plasmodium ovale – заболяването протича доброкачествено

Лайшманиоза

Висцерална лайшманиоза – всички клинични форми на заболяването се приемат за тежки.

Кожна лайшманиоза – заболяването протича доброкачествено.

Кожно-лигавична лайшманиоза – за тежки се приемат случаите със засягане на кожата и лигавиците по главата.

6. ПОСТАВЯНЕ НА ОКОНЧАТЕЛНА ДИАГНОЗА.

Поставя се на базата на епидемиологични и клинични данни, подкрепени с вирусологични, паразитологични и/или серологични данни.

За потвърждаване на клиничната диагноза Средиземноморска петниста треска (Марсилска треска) и Ку-треска, е необходимо изследване на 2 серумни проби през 10-15 дни, за отчитане сероконверсия или нарастване титрите на антителата в динамика.

При Erythema migrans се наблюдава забавено развитие на антителния отговор и първата проба трябва да се вземе на 20-30-ия ден от началото на заболяването независимо от провежданото антибиотично лечение. В 40-50% от случаите серологичните резултати са отрицателни, без това да отхвърля диагнозата. Клиничната диагноза самостоятелно е достатъчна за обявяване на Лаймска болест. Всички останали случаи на неврологични, ставни, сърдечни и очни прояви е необходимо да бъдат лабораторно потвърдени. За диагнозата невроборелиоза освен възпалителните изменения в ликвора решаващо значение има доказването на интратекална продукция на антитела срещу *Borrelia burgdorferi* чрез повишени ликвор/серум индекси.

7. ДЕХОСПИТАЛИЗАЦИЯ И ОПРЕДЕЛЯНЕ НА СЛЕДБОЛНИЧЕН РЕЖИМ.

Диагностични, лечебни и рехабилитационни дейности и услуги при дехоспитализацията:

Контрол на здравното състояние на пациента и медицинско заключение за липса на медицински риск от приключване на болничното лечение въз основа на обективни данни за стабилно общо състояние (клинични/параклинични) и пълно клинично оздравяване и/или с подобрение при спазване на епидемиологичните изисквания;

Критерии за дехоспитализация при малария:

- клинично оздравяване на пациента;
- трикратен отрицателен резултат за маларийни паразити.

Критерии за дехоспитализация при висцерална лайшманиоза:

- наличие на обективни данни за пълно клинично оздравяване и/или с подобрение;
- параклинични показатели с подобрение на стойностите;
- сплено-хепатомегалия в обратно развитие.

При останалите заболявания - наличие на обективни данни за клинично подобрение и/или възстановяване.